

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

**Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich
Stanisław Trociuk**

Warszawa, dnia 11 kwietnia 2016 r.

III.7065.76.2016.KD

**Pani
Elżbieta Bojanowska
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Rodziny, Pracy
i Polityki Społecznej**

Ustawą z dnia 5 sierpnia 2015 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 1310 – art.1 pkt10) zmienione zostało brzmienie (wejdzie w życie z dniem 5 września 2016 r.) art. 48a ustawy o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2015, poz. 163 ze zm.) poprzez dodanie m.in. ust. 14, którym upoważniono ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego do określenia w drodze rozporządzenia:

- 1) standardu podstawowych usług świadczonych w noclegowniach, schroniskach dla osób bezdomnych i ogrzewalniach,
- 2) kwalifikacji osób świadczących usługi w noclegowniach, schroniskach dla osób bezdomnych i ogrzewalniach,
- 3) standardu obiektów, w których mieszczą się noclegownie, schroniska dla osób bezdomnych i ogrzewalnie, kierując się potrzebą zapewnienia osobom bezdomnym kierowanym do tych placówek właściwego wsparcia.

Planowana standaryzacja usług świadczonych na rzecz osób bezdomnych budzi obawy organizacji społecznych, które związane są przede wszystkim z wątpliwościami co do możliwości dostosowania istniejących już placówek do wymogów, które będzie określało rozporządzenie. Obawy te były sygnalizowane przez organizacje pozarządowe, m.in. Ogólnopolskiej Federacji na rzecz Rozwiązywania Problemu Bezdomności, w trakcie prac nad ustawą z dnia 5 sierpnia 2015 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej. Standaryzacja usług na rzecz osób dotkniętych bezdomnością była także szeroko podnoszona na

posiedzeniach Komisji Ekspertów ds. Przeciwdziałania Bezdomności przy Rzeczniku Praw Obywatelskich, a w szczególności na posiedzeniu z dnia 25 lutego 2016 roku z udziałem przedstawicieli Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, które poświęcone było właśnie prowadzonym pracom nad przedmiotowym rozporządzeniem. Bardzo mocno na tym posiedzeniu wybrzmiały postulaty ekspertów Komisji reprezentujących organizacje społeczne świadczące pomoc na rzecz osób bezdomnych, w których wskazywano na niezbędną przeprowadzenia szerokich konsultacji społecznych już na etapie tworzenia rozporządzenia, co pozwoliłoby na uwzględnienie praktycznych doświadczeń podmiotów świadczących usługi na rzecz bezdomnych w treści przygotowywanych regulacji.

Doceniając wagę problemu Komisja Ekspertów ds. Przeciwdziałania Bezdomności przy Rzeczniku Praw Obywatelskich podjęła załączoną do przedmiotowego wystąpienia uchwałę odnoszącą się do prac nad rozporządzeniem wykonawczym do znowelizowanej ustawy o pomocy społecznej. W uchwale tej Komisja apeluje do Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej o niezwłoczne przeprowadzenie konsultacji społecznych, które poprzedziłyby wydanie rozporządzenia określającego standard podstawowych usług świadczonych w noclegowniach, schroniskach dla osób bezdomnych i ogrzewalniach oraz standard obiektów, w których mieszczą się noclegownie, schroniska dla osób bezdomnych i ogrzewalnie. Komisja zwraca także uwagę na to, że przepisy rozporządzenia powinny wiązać wprowadzane przez nie standardy z zapewnieniem odpowiednich źródeł i poziomu finansowania działań, które będą zobowiązane podjąć podmioty prowadzące noclegownie, schroniska dla osób bezdomnych i ogrzewalnie w celu dostosowania świadczonych przez siebie usług do wymogów rozporządzenia. Wprowadzenie standardów nie może bowiem prowadzić do ograniczenia organizacjom społecznym możliwości świadczenia pomocy osobom bezdomnym, a co może nastąpić, jeżeli wprowadzenie standardów nie będzie powiązane z programem finansowania działań niezbędnych do dostosowania już istniejących placówek do nowo wprowadzanych wymogów.

W uchwale podkreślono przy tym, iż ze względu na biegnący już termin (określony w art. 5 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej na 36 miesięcy od wejścia w życie tej ustawy) na dostosowanie ogrzewalni, noclegowni lub schronisk dla bezdomnych, niespełniających standardów, o których mowa w art. 48a ustawy o pomocy społecznej, do tych standardów, konieczne jest wydanie wspomnianego rozporządzenia bez zbędnej zwłoki. Dostosowanie placówek może bowiem wymagać podjęcia kosztownych i czasochłonnych działań celem dostosowania prowadzonych placówek do nowych wymogów.

Rzecznik pragnie podkreślić, iż postulaty niezwłocznego przeprowadzenia szerokich konsultacji społecznych są szczególnie istotne wobec płynącego już terminu na dostosowanie placówek do wymogów rozporządzenia, który biegnie od momentu wejścia w

życie ustawy (co nastąpiło z dniem 5 września 2015 r.) pomimo, iż wydanie rozporządzenia określającego te wymogi może nastąpić najwcześniej 5 września 2016 roku. Jest bowiem wysoce pożądanym, aby w momencie wejścia w życie upoważnienia do wydania przedmiotowego rozporządzenia istniał już gotowy projekt rozporządzenia, którego założenia i zapisy uwzględniałyby stanowiska organizacji społecznych, które przecież będą musiały dostosować prowadzone przez siebie placówki do wymogów rozporządzenia.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 16 ust.1 ustawy z dnia 15 lipca 1987r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2014r. poz.1648 ze zm.) zwracam się z uprzejmą prośbą do Pani Minister o zajęcie stanowiska w przedstawionej sprawie oraz przekazanie informacji dotyczących działań resortu w kwestii wydania rozporządzenia określającego standard usług i obiektów, w których mieszczą się noclegownie, schroniska dla osób bezdomnych i ogrzewalnie.

Załącznik: 1

Z poważaniem

Podpis na oryginale